

BINNENLAND

KLINISCHE AVOND AAN DE RIJKSUNIVERSITEIT TE GRONINGEN

Op de 51ste klinische avond te Groningen op vrijdag 29 juni werden de volgende voordrachten gehouden:

Lector G. BOERING: Hypertrofie van de processus muscularis.

Prof. J. G. DE BOER: Hyperostosen van de schedel.

E. J. PONTEN: Behandeling met een activator.

Prof. J. G. DE BOER: Reparatie van een brug.

CHEMISCHE MIDDELEN BIJ KANKERBESTRIJDING

Een dezer dagen organiseerde de Wetenschappelijke Raad van de Landelijke Organisatie voor de Kankerbestrijding in het ziekenhuis Dijkzigt te Rotterdam een Symposium, waar een viertal sprekers uit binnen- en buitenland wetenschappelijke voordrachten hield over de toepassing van chemische stoffen (chemotherapeutica) bij de kankerbestrijding.

Van Engelse en Nederlandse zijde werd voornamelijk de theoretische kant van dit onderwerp aangesneden, terwijl de Amerikaanse deskundige de klinische zijde belichtte. Uit deze voordrachten is wel duidelijk komen vast te staan, dat tot nu toe in enkele gevallen inderdaad resultaten zijn bereikt.

Wel dient daarbij uitdrukkelijk te worden aangetekend, dat de toediening van deze middelen in feite nog in het experimentele stadium verkeert. Bovendien zij voorts nadrukkelijk gesteld, dat hier alleen sprake is van een hulpmiddel in dienst van de kankerbestrijding en zeker niet van een algemeen en alleszins bevredigend geneesmiddel.

In 1958 werden door een Amerikaanse groep van onderzoekers ongeveer 40.000 chemotherapeutica bij meer dan een miljoen proefdieren beproefd, waarvan slechts enkele honderden preparaten enig positief resultaat hebben opgeleverd. Van deze werden slechts een veertigtal voor toediening aan mensen geschikt bevonden.

Wat wordt nu met de toediening van deze middelen, waarmee de wetenschappelijke wereld zich thans zo druk bezighoudt, precies beoogd?

Om dit in algemeen begrijpelijke termen te kunnen verklaren, dient eerst, zeer in het kort, iets over de normale en abnormale celgroei te worden vermeld.

Het menselijke lichaam is opgebouwd uit ontelbare cellen, die voorzover daar voor de instandhouding van het lichaam behoefte aan is, steeds worden vernieuwd. Dit is een proces van voortgaande celdeling. In normale gevallen gehoorzaamt deze celgroei aan bepaalde wetten, waardoor een evenwicht tussen afbraak en aanmaak van cellen bestaat.

Plotseling, vaak zonder aanwijsbare oorzaak, kan nu dit evenwicht worden verstoord door cellen, die op een ongeordende en ongeremde wijze groeien. Zij gelijken weliswaar min of meer op normale cellen, maar zij vermenigvuldigen zich ten koste van het omringende weefsel. Deze ongeremde celgroei noemt men tumoren (gezwellen), die in twee groepen kunnen worden onderscheiden, nl. goedaardige en kwaadaardige gezwellen.

In dit laatste geval spreekt men dan van kanker, een verzamelnaam dus voor kwaadaardige tumoren.

Om deze gezwellen te bestrijden stonden tot voor kort twee wegen open: operatie en bestraling.

Bestraling kan in bepaalde gevallen remmend werken op die ongeordende celgroei. De schadelijke cellen worden daarbij vernietigd, waarbij het omringende, gezonde weefsel niet of nauwelijks wordt aangetast.

Naar een zelfde vernietigende werking door chemische middelen wordt thans naarstig gestreefd.

Een van de paden, waarlangs men probeert te gaan, is bepaalde stoffen toe te dienen, die door bepaalde kankercellen worden opgenomen, waarbij in een bepaalde fase van de stofwisseling van deze cellen de verdere groei onmogelijk wordt gemaakt.

Een van de problemen is echter, dat gezwellen, die opgebouwd zijn uit voor een bepaald middel gevoelige cellen, na een zekere tijd ongevoelig blijken te zijn voor dat middel.

Een ander groot probleem bij de toepassing van chemotherapeutica is, dat zij tot nog toe niet specifiek de gezwelcellen aantasten, maar ook op andere, sneldelende cellen in ons lichaam hun werking uitoefenen. Zulke sneldelende cellen zijn bijvoorbeeld de cellen in het beenmerg, die de witte bloedlichaampjes vormen.

Aangezien deze witte bloedlichaampjes onmisbaar zijn voor onze afweer tegen bacteriële ziekten, is het van groot belang, dat men chemotherapeutica ontwikkelt, die wél de tumorcellen, doch niet of in mindere mate het normale beenmerg aangrijpen. Het spreekt vanzelf, dat de ontwikkeling van dergelijke chemische stoffen nog veel chemisch onderzoek vereist.

Overigens zijn dergelijke, remmend op de celgroei werkende stoffen niet nieuw. Het beruchte mosterdgas uit de eerste wereldoorlog heeft een dergelijke celdodende werking. Deze stikstof-verbinding kan, in uiteraard zorgvuldig te doseren hoeveelheden, bij de mens worden ingespoten ter bestrijding van bepaalde bloedziekten en kwaadaardige gezwellen.

Tenslotte zij nogmaals nadrukkelijk gesteld, dat deze chemische stoffen, zoals uit het bovenstaande hopelijk duidelijk is geworden, voorschands nog slechts hulpmiddelen zijn. Het is zeker niet zo, dat hiermede *het* geneesmiddel tegen kanker is gevonden.

Wel kan gesproken worden van een nieuw wapen, waarvan bij de voortschrijding van de wetenschap een belangrijke vooruitgang in de strijd tegen kanker is te verwachten.

Publicatie van de Voorlichtings Commissie van de
„Landelijke Organisatie voor de Kankerbestrijding”.
juni 1962.

DEMONSTRATIE-AVONDEN IN HET TANDHEELKUNDIG INSTITUUT DER RIKSUNIVERSITEIT TE UTRECHT

Van de zijde van het Tandheelkundig Instituut wordt erop gewezen dat het in het voor-nemen ligt in het academisch studiejaar 1962-1963 wederom drie demonstratie-avonden te houden in de collegezaal van genoemd instituut.

Als datum van de eerste demonstratie-avond is vastgesteld: vrijdag 14 december 1962.

De beide andere data zullen nog nader worden bekendgemaakt. Evenals het afgelo-pen studiejaar, zal om 19.15 uur precies worden begonnen.

BOUW TANDHEELKUNDIGE INSTITUUT TE NIJMEGEN

Aan de r.k. universiteit te Nijmegen zal, te beginnen in 1967, het aantal studenten in tandheelkunde tweemaal zo groot kunnen worden als thans het geval is. Volgens de plannen zal er dan een klinisch instituut gereed zijn, waarin aan negentig toekomstige tandartsen een opleiding zal kunnen worden gegeven. De bouw van dit klinisch instituut zal beginnen zodra het preklinisch gebouw gereed is, hetgeen naar verwachting in september 1964 het geval zal zijn. Met de bouw van dit laatste instituut is vrijdag een begin gemaakt. De president-curator van de universiteit, mgr. prof. dr. R. R. Post, heeft op Oud-Heyendaal de eerste spade in de grond gestoken.

(N.R.C. 23 juli 1962)

Benoemd:

tot gewoon hoogleraar in de faculteit der Geneeskunde a. d. rijksuniversiteit te Utrecht om onderwijs te geven in de kindergeneeskunde, mede ten behoeve van de studie in de tandheelkunde Dr. H. S. WEIJERS, thans lector aan deze universiteit; tot lector in de faculteit der geneeskunde aan de rijksuniversiteit te Utrecht om onderwijs te geven in de parodontologie G. DEKKER, thans wetenschappelijk hoofdamtenaar A aan deze universiteit.

INTERNATIONAAL

EEN WERELDCONGRES

Het Dertiende Internationale Tandartsen Congres, dat van 7-14 juli 1962 in Keulen werd gehouden, kan inderdaad op de naam „Wereld Congres” aanspraak maken en besloten is dan ook door de F(édération) D(entaire) I(nternationale), de toekomstige vijfjaarlijkse congressen onder deze titel te annunceren, in tegenstelling tot „Internationale Congressen”, die gemeenlijk aanduiden dat op *nationale* bijeenkomsten ook andere landen vertegenwoordigd zijn.

Het Keulse Congres, met zijn afgevaardigden uit 87 landen, zijn ruim elfduizend deelnemers (tandartsen, assistenten, industrie, dames) en zijn industriële tentoonstelling, die op de zondagen door ongeveer 27.000 belangstellenden werd bezocht, was de grootste tandheelkundige manifestatie tot nu toe in Europa gehouden en tevens de grootste internationale bijeenkomst, ooit in Duitsland vermenigvuldigd.